

ΔΥΣΟΙΩΝΟ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ ΚΟΠΕΓΧΑΓΗΣ (Οκτώβριος 2009)

Συγγραφέας: ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Μόλις εννέα εβδομάδες απομένουν πλέον μέχρι τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τα σημάδια είναι δυσοίωνα. Με κάθε ευκαιρία, αξιωματούχοι όπως ο γ.γ. του ΟΗΕ κ. Μπαν Κι Μουν και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο προειδοποιούν ότι ο χρόνος τελειώνει και παρ' όλα αυτά, σημαντική πρόοδος στις διαπραγματεύσεις δεν έχει σημειωθεί. Πολλοί παράγοντες θα κρίνουν την έκβαση της Συνόδου της Κοπεγχάγης, δύο όμως θα είναι καθοριστικής σημασίας: η στάση των ΗΠΑ και η χρηματοδότηση που θα προσφέρουν οι βιομηχανικές χώρες της Δύσης στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

«Πρέπει να ηγηθούμε της παγκόσμιας προσπάθειας για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής», δηλώνει απερίφραστα ο επικεφαλής διαπραγματευτής των ΗΠΑ για την κλιματική αλλαγή, κ. Τοντ Στερν. «Είναι ευθύνη των ΗΠΑ που ιστορικά έχουν εκπέμψει τη μεγαλύτερη ποσότητα αερίων του θερμοκηπίου. Γνωρίζουμε ότι χωρίς να μειώσουμε τις εκπομπές μας, δεν θα υπάρξει λύση στο θέμα της κλιματικής αλλαγής». Η στρατηγική που ακολουθεί ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ κ. Μπαράκ Ομπάμα είναι πράγματι τελείως διαφορετική από αυτήν του προκατόχου του. Αφ' ενός αναγνωρίζει ότι για την κλιματική αλλαγή ευθύνεται ο άνθρωπος και αφ' ετέρου αποδέχεται την ευθύνη των ΗΠΑ και δηλώνει αποφασισμένος να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Από το πακέτο για την ανάκαμψη της αμερικανικής οικονομίας, ποσό 16 δισ. δολαρίων έχει διατεθεί για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών.

Ωστόσο, για να επιτύχουμε μια φιλόδοξη συμφωνία στην Κοπεγχάγη δεν αρκούν οι καλές προθέσεις. Είναι επιτακτική ανάγκη οι Αμερικανοί να δεχθούν δεσμευτικά όρια εκπομπών, δηλαδή να μειώσουν σημαντικά τις εκπομπές τους και ταυτόχρονα να προσφέρουν χρήματα στις αναπτυσσόμενες χώρες, προκειμένου και αυτές να συγκρατήσουν τις δικές τους εκπομπές. Αν οι Αμερικανοί δεν κάνουν αυτά τα δύο βήματα, τότε είναι βέβαιο ότι στην Κοπεγχάγη, η Κίνα και η Ινδία (μαζί τους και οι

υπόλοιπες μεγάλες αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Ρωσία, η Βραζιλία, η Ινδονησία, η Νότιος Αφρική) δεν θα δεχθούν και αυτές όρια εκπομπών και πολύ περισσότερο να χρηματοδοτήσουν τα αναγκαία μέτρα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη δεσμευθεί ότι θα μειώσει τις εκπομπές της κατά 20% μέχρι το 2020, ενώ πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε πρόταση για χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων χωρών με ποσό έως 15 δισ. ευρώ ετησίως, το 2020. Είναι σαφές ότι η χρηματοδότηση που προσφέρει η Ένωση δεν είναι επαρκής, ωστόσο, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, οι ΗΠΑ προς το παρόν προσφέρουν απελπιστικά λιγότερα. Αμερικανοί αξιωματούχοι από το υπουργείο Εξωτερικών και το υπουργείο Ενέργειας που συναντήσαμε στην Ουάσιγκτον δηλώνουν αισιόδοξοι ότι αυτή τη φορά (σε αντίθεση με το Κιότο) οι ΗΠΑ θα αναλάβουν την πρωτοβουλία στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Το βασικό σύνθημα του κ. Ομπάμα στον δρόμο προς τον Λευκό Οίκο ήταν «ναι, μπορούμε». Στην Κοπεγχάγη, όμως, είναι πολύ πιθανό ότι δεν θα μπορέσει να τα καταφέρει. Τουλάχιστον όχι τώρα. Το «κλειδί» των αποφάσεων βρίσκεται στα χέρια της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Δεν είναι πλέον μυστικό ότι στην Κοπεγχάγη οι Αμερικανοί θα δώσουν μόνο όσα έχουν ήδη συμφωνήσει στο εσωτερικό. Δηλαδή, ό,τι προβλέπουν τα νομοσχέδια που ήδη θα έχουν ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη Γερουσία. Την περασμένη Τετάρτη, οι Δημοκρατικοί γερουσιαστές Τζόν Κέρι και Μπάρμπαρα Μπόξερ παρουσίασαν το νομοσχέδιο για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, η έγκρισή του θεωρείται πολύ δύσκολη υπόθεση.

Παρ' όλο που οι Δημοκρατικοί έχουν την πλειοψηφία και στα δύο Σώματα, η βούληση του εκάστοτε προέδρου, εν προκειμένω του κ. Ομπάμα, δεν γίνεται αυτομάτως πραγματικότητα. «Στο εσωτερικό των κομμάτων υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές και διαμάχες, δεν είναι τόσο μονολιθικά όσο στην Ευρώπη», εξηγεί αξιωματούχος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του. Μπορεί οι Δημοκρατικοί να υποστηρίζουν την πολιτική Ομπάμα, «αλλά συχνά τα τοπικά συμφέροντα υπερέχουν της κομματικής γραμμής». Στα τέλη Ιουνίου, είχε ψηφιστεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αντίστοιχο νομοσχέδιο των βουλευτών Χένρι Ουάξμαν και Εντ Μαρκί. Προκειμένου να ψηφιστεί (με ισχυρή πλειοψηφία) το νομοσχέδιο, οι Δημοκρατικοί αναγκάστηκαν να προβούν σε σημαντικές παραχωρήσεις προς δικούς τους βουλευτές που εκλέγονται σε Πολιτείες όπου υπάρχουν σημαντικά

ορυχεία κάρβουνου. Παρ' όλα αυτά, για πρώτη φορά αμερικανικό νομοθετικό Σώμα ψήφισε νόμο που προβλέπει όρια για τα αέρια του θερμοκηπίου. Βεβαίως, στην τελική του εκδοχή ο νόμος προβλέπει σημαντικές παραχωρήσεις προς διάφορους τομείς της βιομηχανίας. Μεταξύ άλλων, το 85% των αδειών εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου θα δίνεται δωρεάν. Στόχος είναι να μειωθούν, μέχρι το 2020, οι αμερικανικές εκπομπές κατά 17% σε σχέση με το 2005. Το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Γερουσία προβλέπει, μέχρι το 2020, μείωση των εκπομπών κατά 20%, σε σχέση με το 2005, ωστόσο, δεν προβλέπει τη δημιουργία συστήματος εμπορίας αδειών εκπομπής. Το κυριότερο; Το νομοσχέδιο δεν είναι ολοκληρωμένο και πολύ σημαντικά στοιχεία του θα συμπληρωθούν στην πορεία από διάφορες επιτροπές της Γερουσίας.

Για παράδειγμα, η επιτροπή Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων θα ορίσει μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου (σύμφωνα με το αισιόδοξο σενάριο) τη μείωση των εκπομπών που θα πρέπει να επιτευχθεί (πιθανότατα κοντά στο 17%). Στη συνέχεια, η Επιτροπή Οικονομικών θα πρέπει να ορίσει ποιες βιομηχανίες θα απαλλαγούν από τα περιοριστικά μέτρα. Αξιωματούχοι της Γερουσίας εκτιμούν, ανώνυμα, ότι πολύ δύσκολα θα έρθει προς συζήτηση το νομοσχέδιο στην Ολομέλεια του Σώματος πριν αρχίσει η Σύνοδος της Κοπεγχάγης στις 7 Δεκεμβρίου. Στη δε Ολομέλεια θα πρέπει να υπερψηφίσουν το νομοσχέδιο και οι 60 Δημοκρατικοί γερουσιαστές, χωρίς ούτε μία απώλεια. Και να έχει γίνει όμως αυτό, δεν είναι το τέλος της νομοθετικής διαδικασίας. Προκειμένου ο νόμος να ισχύσει στις ΗΠΑ, τα δύο νομοθετήματα, της Βουλής και της Γερουσίας, θα πρέπει να συνενωθούν και στη συνέχεια με τη νέα τους μορφή να ψηφιστούν εκ νέου από τα δύο Σώματα. Ακόμη και οι πλέον αισιόδοξοι δεν πιστεύουν ότι αυτό θα γίνει πριν από τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης.

Οπότε, με λίγα λόγια, το πιθανότερο είναι ότι οι Αμερικανοί διαπραγματευτές θα πάνε στην Κοπεγχάγη με δεμένα τα χέρια. Αν δε υπογράψουν ενδεχόμενη συμφωνία, αυτή για να επικυρωθεί θα πρέπει να ψηφιστεί από τα δύο τρίτα της Γερουσίας, δηλαδή από 67 γερουσιαστές. Συνεπώς, θα πρέπει να πειστούν και τουλάχιστον επτά Ρεπουμπλικανοί. Πρόκειται για εξαιρετικά δύσκολη «μάχη», με αβέβαιη έκβαση. Το πιθανότερο είναι ότι ο κ. Ομπάμα θα χρειαστεί να ασκήσει όλη την επιρροή του.

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη

<https://nomosphysics.org.gr>

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 4 Οκτωβρίου 2009, σ. 22.